

Матеріали
VI Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції

СУЧАСНІ АСПЕКТИ **ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ** **ХВОРОБ ТВАРИН**

23–24 Листопада 2022 року,
м. Полтава, Україна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

**СУЧАСНІ АСПЕКТИ
ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ
ХВОРОБ ТВАРИН**

*Матеріали
VI Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції*

23–24 листопада 2022 року, м. Полтава, Україна

Е-видання ПДАУ

ПОЛТАВА – 2022

УДК 619

ББК 48

С 91

Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 23–24 листопада, 2022 р. Полтава, 2022. 149 с. [електронне видання]

Збірник містить матеріали наукових доповідей в яких висвітлено результати сучасних наукових досліджень, лікування і профілактики хвороб тварин у напрямках: діагностика і терапія тварин; ветеринарне акушерство, гінекологія; ветеринарна хірургія; ветеринарна фармакологія та токсикологія; фізіологія людини і тварин; паразитологія, ентомологія; гігієна тварин та ветеринарна санітарія; ветеринарно-санітарна експертиза; ветеринарна мікробіологія, епізоотологія, інфекційні хвороби та імунологія; патологія, онкологія і морфологія тварин. Матеріали подано у вигляді тез доповідей проблемно-постановчого, оглядово-аналітичного, узагальнюючого, експериментального та методичного змісту. Авторами матеріалів є викладачі вищих навчальних закладів, науковці науково-дослідних установ, здобувачі вищої освіти, аспіранти, докторанти, слухачі магістратури, представники органів державного і місцевого самоврядування та інших організацій.

Редакційна колегія:

Локес-Крупка Т. П., кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри терапії імені професора П. І. Локеса; *Канівець Н. С.*, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри; *Кравченко С. О.*, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри; *Супруненко К. В.*, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри; *Корчан М. І.*, кандидат ветеринарних наук, доцент, професор кафедри; *Каршиєва Л. П.*, ст. викладач; *Бурда Т. Л.*, асистент, *Зарицький С. М.*, асистент.

Відповідальний за випуск: Н. С. Канівець

Рекомендується до електронного видання вченою радою факультету ветеринарної медицини Полтавського державного аграрного університету (протокол № 4 від 22 листопада 2022 року).

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей і повідомлень.

© Полтавський державний аграрний університет, 2022

СЕКЦІЯ 2

ЗАРАЗНА ПАТОЛОГІЯ

Антіпов А. А., Гончаренко В. П., Папченко І. В., Джміль В. І., Медведєва Н. Г. ПОШИРЕННЯ, ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ СОБАК ЗА КАПЛЯРІОЗУ	104
Гончар Д. П., Палюх Т. А. ГЕМОРАГІЧНА ХВОРОБА КРОЛИКІВ	106
Гришко В. А., Балацький Ю. О., Малина В. В., Андрійчук А. В. РЕЗУЛЬТАТИ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ОБРОБКИ ОДНОРІЧОК КОРОПА ПРЕПАРАТОМ «ГЕОЦИД»	108
Долгін О. С., Євстаф'єва В. О. ДІАГНОСТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕТОДІВ КОПРООВОСКОПІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТРИХУРОЗУ СОБАК	111
Журенко В. В. ДОСЛІДЖЕННЯ БІОХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ КРОВІ У ТВАРИН ХВОРИХ НА КРИПТОСПОРИДІОЗ	113
Журенко В. В., Криворучко Д. І. СТАН ІМУННОЇ СИСТЕМИ ЗА КРИПТОСПОРИДІОЗУ ТЕЛЯТ	115
Зоценко В. М., Островський Д. М. ЯВА ЗАМІНИ КОРМОВИХ АНТИБІОТИКІВ	116
Коваленко С. О., Мельничук В. В. ЕКОНОМІЧНА ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЗАПРОПОНОВАНОГО СПОСОБУ ВИГОТОВЛЕННЯ МІКРОПРЕПАРАТІВ З КЛІЩІВ РОДУ <i>CHORIOPTES</i>	119
Коне М. С. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ІНФЕКЦІЙНОГО РИНОТРАХЕЙТУ У КОТІВ В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ ТОВ «БІОЦЕНТР» МІСТА ПОЛТАВА	121
Корейба Л. В. МУМІФІКАЦІЯ ПЛОДІВ У КРОЛИЦЬ	123
Котелевич В. А., Гончаренко В. В. ДИНАМІКА НАКОПИЧЕННЯ РАДІОНУКЛІДІВ В ХАРЧОВИХ ПРОДУКТАХ У ПОСЧОРНОБИЛЬСЬКИЙ ПЕРІОД	125
Котелевич В. А., Пінський О. В. ВЕТЕРИНАРНО-САНИТАРНА ОЦІНКА ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ЗА ПОКАЗНИКАМИ ЯКОСТІ І БЕЗПЕЧНОСТІ	127

вакцинацію. Хоча ефективність вакцин не можна назвати 100%. Кроликів прищеплюють або асоційованою (двокомпонентною), або однокомпонентною вакциною. Перша включає штами ВГБК і міксоматозу, друга – тільки штам ВГХК.

УДК 639.3.09:614.2/.6

Гришко В. А., кандидат сільськогосподарських наук

Балацький Ю. О. кандидат ветеринарних наук

Малина В. В. кандидат ветеринарних наук

Андрійчук А. В. кандидат ветеринарних наук

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

e-mail: vetalgwa44@gmail.com

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ОБРОБКИ ОДНОРІЧОК КОРОПА ПРЕПАРАТОМ «ГЕОЦИД»

Експериментально встановлено терапевтичну концентрацію препарату «Геоцид» на корошових рибах, вивчено лікувально-профілактичний вплив на організм оброблюваної риби, ураженої збудниками крустацеозів. Вивчено вплив на гематологічні та морфологічні показники крові риб за використання Геоциду.

Ключові слова: інвазійні хвороби, крустацеози корошових риб – лернеоз (збудник *Lernaea cyprinacea*), аргульоз (збудник *Argulus foliaceus*), синергазильоз (збудники *Sinergasilus major* і *Sinergasilus lienii*), ергазильоз (збудник *Ergasilus sieboldi*).

Розвиток рибництва уповільнюється в наслідок ураження корошових риб інвазійними збудниками (Просяна В., 2006; Олійник О.Б. та ін. 2017; Полтавченко Т.В. 2017).

Найпоширенішою групою інвазійних захворювань риби в Україні є крустацеози, що завдають великих економічних збитків, погіршують рентабельність галузі, знижують товарний вигляд риби (Bednarska M., et al., 2009; Kumar, R.P. Raman, K. Kumar et al., 2012).

Виникненню крустацеозів, сприяють: недотримання ветеринарно-санітарних та технологічних вимог при вирощуванні і перевезенні риби; некваліфіковане та несвоєчасне проведення лікувально-профілактичних заходів; забруднення водойм речовинами, котрі негативно впливають на організм риби, ослаблюючи імунітет, а також погіршують її фізіологічний стан (Davydov, O.M., Kurovska, L.Ya., 2007; Katiukha, S. M., Vozniuk, I.O., 2016; Rouis, S.O. et al., 2016; Щербакова Н.С., Крупа К.П., 2019; Катюха С.М., 2018; Катюха С.М., 2017).

В Україні недостатньо ефективних лікарських засобів, які можна застосовувати для профілактики та лікування крустацеозів.

Тому, вивчення ефективних засобів лікування та профілактичної обробки риб за крустацеозів є актуальним.

Мета та завдання дослідження. Визначити ефективність профілактичної концентрації препарату «Геоцид» за крустацеозів одnorічок корошових риб та його вплив на гематологічні та мікробіологічні показники.

Об'єкт дослідження – крустацеози коропових риб – лернеоз (збудник *Lernaea cyprinacea*), аргульоз (збудник *Argulus foliaceus*), синергазильоз (збудники *Sinergasilus major* і *Sinergasilus lienii*), ергазильоз (збудник *Ergasilus sieboldi*).

Предмет дослідження – оцінити ефективність обробки коропових риб уражених збудниками крустацеозів за використання препарату «Геоцид».

Матеріали та методи досліджень: мікроскопічні, ідентифікація збудника; епізоотологічні, (встановлення інвазії); клінічні; статистичні.

Експериментально визначено лікувально-терапевтичну концентрацію препарату «Геоцид» на коропових рибах, вивчено вплив на організм оброблюваної риби, ураженої збудниками крустацеозів. Запропоновано схему використання препарату «Геоцид» для лікування коропових риб за крустацеозів.

Контрольну групу формували з 30 особин (масою до $56,1 \pm 1,34$ г) без клінічних ознак хвороб виловлену із благополучної що до захворювань водойми. Рибу для формування дослідних груп з метою дослідження лікувально-профілактичних властивостей препарату «Геоцид» відбирали під час контрольних виловів. Брали живих однорічок коропа, із чітко вираженими клінічними ознаками крустацеозів зі ставу неблагополучному щодо даного захворювання. Було сформовано дві дослідні групи №1 і №2 по 30 особин у кожній. Їх формували за принципом аналогів (з одного ставу, однієї вікової групи та із однаковою масою тіла $56,4 \pm 1,41$ і $55,1 \pm 1,23$ г відповідно). Приналежність до статі не враховувалась. Всього у досліді використано 90 особин однорічок коропа.

Вивчали вплив лікарських засобів на організм риби, ураженої збудниками крустацеозів, використовуючи гематологічні, мікробіологічні і гістологічні дослідження.

Контрольна група: риби були клінічно здоровими і у ванній не оброблялись лікарськими засобами.

Дослідна група №1: риби були уражені збудниками крустацеозів і у ванній не оброблялись лікарськими засобами.

Дослідна група №2: у ванну з рибою вносили 0,0075 % розчин препарату «Геоцид. Дезінфікуючий засіб «Геоцид» розробник – (ТОВ «НВП «Екологічний капітал», м. Київ зареєстровано 26.12.2014 р. До складу препарату входять комплекс діючих та допоміжних речовин, мас. %. Бензалконію хлорид (15 %), полігексаметиленгуанідин гідрохлорид (1 %), дельтаметрин (0,5 %).

Дослідні зразки по 3 особини відбирали після обробки риби препаратом впродовж 60 хв., та порівнювали з контролем.

Кров для досліджень відбирали із серця риб за допомогою шприца. Відібрану кров вносили у пробірки з розчином гепарину (1000 од./мл). Загальну кількість еритроцитів та лейкоцитів у крові визначали на сітці лічильної камери Горяєва, лейкограму виводили на основі мікроскопії мазків крові із диференціальним підрахунком різних форм лейкоцитів.

Мікробіологічні дослідження проводили на базі мікробіологічної лабораторії БНАУ

Патогенність бактерій, виділених від обробленої протипаразитарними препаратами риби, їх вірулентні властивості вивчали методом постановки біопроби, за використання клінічно здорових риб (Мусселіус В. А., 1983). При цьому контролювали гідрохімічні показники. Визначали три основні гідрохімічні показники: температуру води (°C), значення водневого показника (pH) та вміст розчиненого кисню (мг/л O₂). Температуру води вимірювали спиртовим термометром. Значення

(рН) визначали за допомогою рН-метра. Вміст розчиненого кисню визначали за допомогою оксиметра Ezodo 7031.

Біопробу проводили у 600 л акваріумах, при постійній аерації. Температура води під час біопроби становила в контролі 16,2 в дослідній групі №1 та №2 16,9 і 16,5°C відповідно. Вміст розчиненого кисню в контролі становив – 9,3 та 9,6 і 9,8 мг/л O₂ в дослідних групах №1 та №2 відповідно.

Для проведення порівняльного мікроскопічного дослідження, у риб відпрепарувували печінку, зябра, серце, селезінку і нирки, з яких відбирали шматочки товщиною 2 см.

Статистичну обробку експериментальних даних здійснювали за допомогою програми «Microsoft Excel».

В період досліджень керувались принципами гуманного ставлення до тварин у відповідності з Міжнародними рекомендаціями з дотримання біоетичних норм та вимог 26 Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження».

Результати досліджень. За даними (Кудрявцева А.А., Кудрявцевої Л.А., 1969), (Давидова О.М., 2006) та ряді інших вчених, за крустацеозів, якщо порівнювати гематологічні показники клінічно здорової риби спостерігається різке падіння рівня гемоглобіну та лейкоцитів. Крім того, відбуваються зміни у лейкограмі. Порівняно з контролем у дослідній групі №1 і №2 встановлено зниження рівня гемоглобіну у крові відповідно на 47,4 і 44,4 % та зменшувалась кількість лейкоцитів на 52,4 і 53,8 %. Спостерігали також різке зменшення кількості лімфоцитів (на 13,9 і 14,2 %), збільшення кількості моноцитів (15,8 і 15,2 %) та еозинофілів на (2,3 і 2,4 %), що свідчить про наявність запального процесу у риб.

Дослідженнями встановлено, що гематологічні показники риби, обробленої препаратом «Геоцид» (у лікувально-профілактичній концентрації), порівняно із показниками дослідної групи №1 суттєво не змінюються. Тобто, у рекомендованій для лікувально-профілактичної обробки концентрації препарат, обраний для дослідження не чинить негативної дії на систему крові риби, і не спричиняє різкої зміни якісних та кількісних показників крові.

Обробка препаратом «Геоцид» спричиняє часткову загибель мікроорганізмів на поверхні тіла риби, зябрах та на поверхні внутрішніх органів. Бактерицидна дія щодо мікроорганізмів у дослідній групі №2 з препаратом «Геоцид» у концентрації (0,0075 %) – 5 колоній на МПА та 3 коків у мазках-відбитках.

Також було встановлено, що антипаразитарна дія 0,0075 % розчину препарату «Геоцид» посилюється у слабо-лужному середовищі (екстенсефективність 81 %, за інтенсефективності 67 %).

Експериментально доведено що, необхідною передумовою ефективної обробки риби за крустацеозів препаратом «Геоцид» є ефективним за (рН) на рівні, – 7,2–8,3. Отже використання препарату «Геоцид» у концентрації (0,0075 %) за оптимального рівня (рН) є запорукою нормалізації подальшого фізіологічного стану риби, сприяє підвищенню її імунітету та поліпшує ефективність антипаразитарної обробки риби.